SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CI. No. 44. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 8, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го БЕРЕЗНЯ 1994. Ч. 44. РІК CI.

Пам'ятаймо про Україну!

РОСІЯ ОБМЕЖИЛА ПОСТАЧАННЯ ҐАЗУ В УКРАЇНУ

Київ (Р. Руденко). — У четвер, 3-го березня, керівники Укрґазпрому повідомили, що в цей день з Росії надійшло ґазу на 50 мільйонів кубометрів менше, ніж у попередні дні. Цього ж дня від Газпрому Росії надійшов лист на ім'я виконуючого обов'язки прем'р-міністра Юхима Звягільського та голови Украґазпрому, у якому повідомляється, що протягом трьох днів постачання ґазу в Україну зменшуватиметься на 50 мільйонів кубічних метрів аж до повного припинення постачання.

Борг України за російський ґаз виносив 450 міл. дол. В той час, коли Украґазпром не може розрахуватися з Росією за ґаз, українські підприємства заборгували Украґазпромові 14 трильйонів карбованців. Уряд контролює ситуацію. Підприємствам, які не заплатили борг, припинено постачання ґазу. Крім того, 70 мільйонів кубометрів ґазу, який надходить щодоби в Україну як плата за транзит ґазу через її територію до країн Західньої Европи, продовжують надходити. Вони не припиняться, якщо Україна не забиратиме ґаз з транзитних ґазопроводів на своє уживання. У зв'язку з великими морозами, в останній місяць „Україна щодоби забирала близько 50 мільйонів кубометрів транзитного ґазу, заявив головний інженер російського Ґазопрому Валадімір Подмарков. Він також повідомив, що постачання ґазу на 10 мільйонів кубометрів скорочено і для Білорусі. Була попереджена і Молдова, але вона почала сплачувати борг валютою і товарами, тому їй не припиняли постачання ґазу. Припинив постачання ґазу в Україну і Туркменістан. Уряд України намагається наладнати ці питання.

Західньоевропейські коментатори зазначають, що рішення Росії позначиться і на західніх споживачах російського ґазу і може стати причиною розвалу всієї системи енерґопостачання України, ґазова бльокада з боку Росії може штовхнути Україну на радикальні дії, пишуть німецькі газети.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ПРИЙНЯВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Вашінґтон. — Як уже інформовано, сюди у четвер, 3-го березня, прибув Президент України Леонід Кравчук і супроводжуючі його особи. В Білому Домі відбулася урочиста церемонія зустрічі Президента України, розмова президента ЗСА Билла Клінтона з Л. Кравчуком у вузькому колі, а також зустріч української делеґації з лідерами Конґресу ЗСА.

З представниками Адміністрації ЗСА Президент України зустрівся у п'ятницю, 4-го березня, о 8-ій годині ранку, а о 9-ій год. з керівництвом корпорації приватних інвестицій „Ворлднет". Пізніше українська делеґація прибула до Білого Дому, де відбулася зустріч з Президентом ЗСА Б. Клінтоном. У розмові, окрім Президента Кравчука, з української сторони взяли участь: виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Юхим Звягільський, міністер закордонних справ Анатолій Зленко, амбасадор України в ЗСА Олег Білорус, керівник служби Президента України з міжнародних питань Антон Бутейко. З американської сторони, окрім президента Клінтона, у зустрічі взяли участь віцепрезидент Алберт Ґор, державний секретар Воррен Кристофер, міністер оборони Вілліям Перрі та інші.

Л. Кравчук у своїй промові розповів про особливості переходу України до ринкової економіки в умовах глибокої кризи та про перспективи розвитку українсько-американських відносин.

Президент Б. Клінтон виявив велике зацікавлення у просуванні економічних реформ в Україні, підтвердивши, що ЗСА надають 700 міл. дол. для фінансування ядерного роззброєння та конверсії в Україні.

Результатом діялогу між президентами України і ЗСА стало підписання пакету міждержавних документів, найважливішим з яких є спільна заява про розвиток українсько-американської дружби та партнерства. У документі підкреслено, що у відносинах між двома державами починається нова ера, яка характеризується взаємним довір'ям, повагою, спільною відданістю демократії, верховенству закону, прагненню запобігти розповсюдженню зброї масового знищення. ЗСА визнають суверенітет, незалежність і територіяльну цілісність України включно з Севастополем і Республікою Крим. ЗСА та інші держави готові поширити ґарантії безпеки на Україну після її приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерної держави.

Створено спільні комісії у справах торгівлі, інвестицій, конверсії оборонної промисловости а також Об'єднану комісію сприяння спільній діяльності у взаємовигідних сферах високих технологій, наукових досліджень та розвитку. Сторони домовились про обмін групами експертів найближчим часом.

ЗСА поширили на Україну полегші Генеральної системи преференцій ЗСА, що дасть Україні можливість безподатково постачати на американський ринок майже 4,500 видів продукції. Як повноправний член ГАТТ, ЗСА підтримують зацікавлення України стати членом цієї міжнародної організації і сприятимуть прийнятті її. Б. Клінтон підкреслив, що Уряд ЗСА використає свою провідну ролю у Міжнародному валютному фонді, Світовому банку, „великій сімці" і сприятиме наданню багатосторонньої допомоги Україні для здійснення реформ.

Міністер закордонних справ України А. Зленко та державний секретар ЗСА В. Кристофер підписали ряд документів про співпрацю в галузі науки, техніки, охорони і збереження культурної спадщини, безпеки ядерних реакторів тощо. Міністер оборони Віталій Радецький зустрівся з генералом Джаном Шалікашвілі і вони домовилися про створення прямої лінії зв'язку між Пентаґоном і Міністерством Оборони України а також про приїзд секретаря оборони ЗСА в Україну 21—23-го березня. Представники інших міністерств підписали економічні, торговельні та сільськогосподарські угоди.

Керівники Міжнародного валютного фонду та Світового банку реконструкції і розвитку під час зустрічі з Президентом Кравчуком заявили, що у зв'язку з гим, що український Уряд недавно збільшив фінансову допомогу нерентабельним сільськогосподарським і промисловим державним підприємствам, Україна не отримає обіцяних 1.5 біл. дол. Ці інвестиції затримані і суми їх будуть встановлені пізніше. Зустріч Л. Кравчука з керівниками міжнародних валютних організацій мала на меті вплинути на їх рішення і змінити ситуацію.

На пресовій конференції Б. Клінтон підкреслив, що має великі надії на повне партнерство України з державами демократичної Европи, які поважають її суверенітет та територіяльну цілісність і активно співпрацюють в галузі ринку, демократії і прав людини. Клінтон зазначив, що прихильність ЗСА до України зумовлена політичною діяльністю Л. Кравчука, його великим внеском у міжнародний процес ядерного роззброєння.

Л. Кравчук схарактеризував переговори як „історичний момент у стосунках двох держав".

У Ню Йорку Президент України взяв участь в церемонії відкриття генерального консуляту України. Виступаючи перед присутніми, він розповів про зустріч у Вашінґтоні та про підписані угоди і домовлення. Кравчук також подякував представникам української діяспори за допомогу, завдяки якій український консулят має своє приміщення.

Л. Кравчук також зустрівся з генеральним секретарем ООН Бутросом Бутросом Ґалі. У розмові взяли участь: А. Зленко, тимчасовий повірений у справах постійного представництва України при ООН Володимир Хандогій, заступник генерального секретаря ООН і його старший політичний радник. Обговорено проблеми участи України в миротворчих акціях у Боснії, заходи для розбльокування судноплавства на Дунаї та сприяння України з боку ООН у подоланні наслідків катастрофи в Чорнобилі.

Президент Кравчук зустрівся також з підприємцями і керівниками жидівських організацій Америки. Під час зустрічі Л. Кравчук зазначив, що в Україні прийнято ряд законів щодо захисту прав людини і релігійних об'єднань. Він сказав, що у Вашінґтоні підписано важливі угоди між Україною і ЗСА, спрямовані на збереження культурної спадщини і пам'ятних місць в обох державах.

Серби надіються на допомогу Росії

Москва. — Лідер боснійських сербів Радован Караджіч завершив триденну візиту в Москву, на допомогу якої він розраховує у врегулюванні боснійського конфлікту.

Боснійські серби під тиском Заходу погодилися відбльокувати летовище в Тузлі, дозволивши доставляти в цей мусулманський анклав гуманітарні вантажі. Р. Караджіч дав на це згоду, заручившись обіцянкою російської сторони, що летовище буде знаходитися під контролею російського контингенту „синіх шоломів". Цей жест має чисто символічний характер, бо головна мета — відкриття летовища — досягнута. Що стосується присутности там російських вояків, то це допоможе сербам зберегти гідність перед загрозою нових воєнних акцій з боку НАТО. Група російських військових експертів прибула на летовище в Тузлі у п'ятницю, 4-го березня.

Угода має важливе значення і для Москви, що знаходиться під тиском націоналістів, які вважають, що Росія повинна стати в цьому конфлікті на бік Сербів. Владімір Жириновський, який недавно побував у боснійських сербів, заявив, що якщо хоч одна бомба розірветься на сербській території, Росія буде вважати, що воєнна акція була вчинена безпосередньо проти неї. Як відомо, недавно над територією Боснії пільоти НАТО збили чотири сербські військові літаки.

У середу, 2-го березня, Р. Караджіч і В. Жириновський були на футбольному матчі. Коли Караджіча запитали, що його зв'язує з російським екстремістом, той відповів, що не робить різниці між росіянами, але цінить зв'язки з тими, хто займає місця у парляменті.

Щодо мирного договору між хорватами і мусулманами, то Караджіч сказав, що якщо на зайнятих ними територіях сербам будуть гарантовані рівні права, то він цей договір може лише вітати.

БЕНКЕТ ДЛЯ ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Ню Йорк. — Приятелі українських студій при Колюмбійському університеті влаштовують бенкет з метою підтримки проєкту українських студій. Головним промовцем буде визначний науковець д-р Роберт Конквест. Бенкет відбудеться тут у суботу, 26-го березня, о год. 7-ій вечора в бібліотеці Колюмбійського університету, 116 вул. і Бродвей в Ню Йорку. Вступ — 100 дол. від особи (студенти — 60 дол.). Зголошення на участь в бенкеті та занесення імен присутніх до програми приймаються до 7-го березня; телефонувати слід на число (908) 665-8925.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин призначив директором федеральної служби контрозвідки Сєрґея Стєпашіна, який дотепер був першим заступником директора. Ніколай Голушко змушений був зрезиґнувати з цього становища, оскільки не зумів перешкодити звільненню з тюрми організаторів московських заколотів у серпні 1991 і жовтні 1993 років.

КОМЕНТУЮЧИ АМНЕСТІЮ для організаторів московських путчів, депутат Ради федерації Державної думи Юрій Черниченко, між іншим, сказав: „Якби сьогодні жив Сталін, то Державна дума реґабілітувала б і його... На вулиці Москви випустили людей, які професійно займалися організацією державних переворотів. Сподіватися на їхнє переродження так само безглуздо, як чекати від молодого і здорового вовка добровільного переходу на веґетаріянські харчі".

АҐЕНТСТВО РОЙТЕР інформує, що чотири останніх російських стратегічних бомбардувальники, здатних нести крилаті ракети, залишили свою базу у Казахстані і перелетіли в центральний район Росії. В цілому в цьому році 40 російських стратегічних бомбардувальники залишили територію Казахстану. Однак певна кількість бомбардувальників типуТу-95 увійшли в склад казахських військово-повітряних сил.

ЯК ІНФОРМУЄ АҐЕНТСТВО Ассошіейтед Пресс, Папа Іван Павло II розпочав активну боротьбу проти абортів, проти засобів, що унеможливлюють зачаття і проти безболісного припинення життя безнадійно хворих людей. З цією метою у Ватикані створено так звану пацифікальну Академію життя. Її вчені будуть вивчати проблеми практичного застосування найбільших наукових відкрить у ділянці сучасної медицини.

ПОНАД 30 ОСІБ заарештувала французька поліція на півдні країни у процесі вивчення обставин вбивства депутата парляменту Йоан Піа. Серед арештованих є до десяти політиків з провінції Вар. Їх звинувачують у зв'язках зі злочинним світом.

ДАНІЯ ВИДІЛИЛА 4 міл. естонських крон (300,000 дол.) на підтримку проєктів, пов'язаних з правами людини. Ці проєкти випрацювали Інститут прав людини Естонії, представницька асамблея російськомовного населення і науковий Центр естонської мови. Гроші данців підуть на різні цілі — від фінансування курсів для вивчення естонської мови до покращення умов для в'язнів у тюрмах.

ЗАГОСТРИЛАСЯ ситуація на південносхідньому відтинку карабахського фронту — після того, як азербайджанські війська, при підтримці гармат і танків, перейшли в наступ. Їм вдалося прорвати передню лінію оборони карабахської армії в напрямі міста Фізулі. З обидвох боків є вбиті і поранені.

НАЧАЛЬНИК ШТАБУ військово-повітряних сил Південної Кореї Чо Гін Хе загинув разом з дружиною і чотирма членами залоги під часу вибуху в повітрі гелікоптера „Блек Гок", на якому генерал летів на урочисту церемонію у військово-повітряну академію в місті Чгонджу.

ЛІДЕР ПІВДЕННО-ФРИКАНСЬКОЇ зулюської партії Інката Манґосуту Бутелезі закликав до створення незалежної держави зулюсів, в інакшому випадку вони бойкотуватимуть перші вільні вибори у парлямент Південно-Африканської Республіки, призначені на квітень цього року. До зулюського бойкоту приєдналися і білі партії, прихильники апартеїду, які відкидають ідею змішаного парляменту. Інката і її союзники побоюються, що нова конституція дасть партії більшости, тобто очоленому Нелсоном Манделою Африканському національному конґресові, занадто великі права, які дозволять „чорним комуністам" пригнічувати національні меншини в ПАР.

Відбудеться 14-та Шевченкознавча конференція в НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук в ЗСА, Український Науковий Інститут Гарвардського Університету влаштовують 14-ту річну наукову Шевченкознавчу конференцію, яка відбудеться тут у суботу, 12-го березня, о год. 4-ій по полудні в домі НТШ, 63 Четверта аве. між 9—10-ою вул.

Відкриє конференцію і виголосить вступну доповідь Юрій Шевельов (УВАН, НТШ), виступлять також: Марко Антонович (УВАН) — інтерпретація вірша „Не нарікаю я на Бога"; Ася Гумецька (Мишиґенський університет, НТШ) — „Еволюція і поетика теми кари у творах Т. Шевченка"; Богдан Ажнюк (УНІҐУ, Інститут мовознавства АНУ) — „До проблеми сприймання Шевченка в сучасній Україні". Закриє конференцію Леонід Рудницький (НТШ).

„Нова" поширює свої горизонти

Морріставн, Н. Дж. — Крім постійних членів камерного ансамблю „Нова", часто в його серіях концертів участь беруть токож музики-гості. Наприклад, музичне спілкування зі струнним квартетом ім. Лисенка з Києва почалось 1991 року спільними концертами в ЗСА і Україні. Теж члени квартету ім. Леонтовича грали і гратимуть — згадати б 9-го квітня ц. р. в серії концертів Юнітаріян Феловшіп в Морріставні, Н. Дж.

В програмі „Першої ночі" 31-го грудня 1993 року в складі ансамблю „Нова" участь брав визначний віольончеліст Ваґрам Саражіян, лавреат першої премії міжнародного конкурсу в Женеві, відомий соліст, якого Мстіслав Ростропович оцінив словами: „це віольончеліст вийняткового таланту, з експресивним багатим звуком та блискучою технікою".

У наслідок успіху в „Першій ночі" відбудеться концерт цього віольончеліста і піяністки Лариси Крупи 11-го березня, як частина музичної серії в церкві Вознесіння, в Морріставні, Н Дж.

В програмі твори: Бетовен — Соната Ц дур. Сім варіяцій на тему Моцарта з „Чарівної флейти", Шуман — Фантастичні п'єси оп. 73, Дебюссі — Соната.

Початок концерту о год. 8-ій вечора в церкві Вознесіння, 91 Мейпл аве., Морріставн. Квитки: для дорослих 10 дол., для сеньйорів і студентів 7 дол. Телефони: (201) 539-2141 або (201) 539-4937.

Дві комісії вивчають обставини гебронської трагедії

Єрусалим, Ізраїль. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, в Ізраїлі створено урядову комісію для вивчення обставин трагічного інциденту в Геброні, коли фанатично наставлений жидівський поселенець застрілив біля 40 і поранив понад двісті палестинців під час молитви у мечеті. Комісію очолює голова Вищого суду справедливости Меір Шамґар, до її складу входить ще четверо осіб, один з них — ізраїльський араб. Комісія має намір вислухати, як свідків, навіть прем'єр-міністра Їцака Рабіна і начальника штабу збройних сил країни Єгуда Барака.

Тим часом Палестинська інформаційне агентство повідомило, що лідер Палестинської визвольної організації Ясір Арафат створив свою власну комісію для перевірки обставин гебронської трагедії. В її складі — 11 осіб, а керує нею адвокат з Геброну Гашем Кадвасиме.

Дорадник ізраїльського прем'єра в питаннях боротьби з тероризмом Іґаль Преслер оприлюднив нові рекомендації для туристів, які збираються їхати за кордон. І. Преслер остерігає, щоб вони не розмовляли на івриті в публічних місцях, не носили сорочок з ізраїльськими написами і взагалі були максимально обережними на вулицях і в готелях.

КОЛЬОКВІЮМ В НТШ

Ню Йорк. — Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка влаштовує тут кольоквіюм, присвячений проблематиці підручників з української мови в американських університетах. Запрошується членів секції та університетських викладачів української мови. Кольоквіюм відбудеться у суботу, 12-го березня в домі НТШ, 63 Четверта аве., початок о год. 11-ій ранку.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УЖГОРОД. — Міністер транспорту України Орест Климпуш зустрівся з представником Президента в Закарпатті для вирішення проблем будівництва і ремонту доріг після повені та спорудження мосту через ріку Тису в районі села Біла Церква Тячівського району, що з'єднує прикордонні області України та Румунії.

КИЇВ. — Міністер охорони довкілля Юрій Костенко 1-го березня повернувся із ЗСА і повідомив, що ЗСА обіцяють 6 міл. дол. на охорону довкілля в Україні, зокрема на перероблення токсинних відходів, контролю якости води, розвиток інформаційних програм. Екологічні проєкти фінансуватиме Агенція міжнародного розвитку ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ЕКСПЕРТИ КАПІТАЛОВКАДІВ з нюйоркської Волл Стріт кажуть, що банки та капіталовкладні фірми постійно втрачають мільйони долярів, тут і там надіючись на значні прибутки. Одначе впродовж останніх тижнів великі капіталовкладання в европейський та азійський ринки потерпіли несподівано великі втрати, що перетворилися в більйони дол. Серед тих, які потерпіли значні втрати, є фінансист Джордж Сорос, Бенкерс траст, Стайнгардт партнерс і Мадіс Сеннер, менеджер портфоліо цінних паперів для приватного банку Чейс Меннгеттен.

У ДІТРОЙТІ ОДНЕ з найбільших американських автомобільних виробництв, Крайслер, базуючись на власних оптимістичних припущеннях на дальшу мету, повідомило, що плянує видати 1.8 біл. дол. впродовж наступних трьох років на оновлення своїх фабрик, щоб збільшити об'єм свого виробництва. Цей крок Крайслера може поширитись також і на два інші конкуруючі виробництва Форда і Дженерал Моторс. Це рішення Крайслера викликало дуже велике і позитивне зацікавлення з багатьох сторін, бо воно в близькому майбутньому може означати запотребування рук до праці.

НЕЗАЛЕЖНИЙ ПРОКУРАТОР Роберт Фіск, призначений для перевірки приватної фінансової діяльности президента Билла Клінтона і його дружини Гілларі Родгам-Клінтон, вирішив також перевірити обставини смерти заступника керівника юридичного бюра Білого Дому Вілліяма Фостера. Як відомо, деякі експерти в ділянці криміналістики висловили поважні сумніви в тому, що В. Фостер покінчив самогубством. Р. Фіск має намір домогтися від Департаменту юстиції доступу до всіх документів, що стосуються його смерти, в тому числі й до його передсмертної записки.

ТОНЯ ГАРДІНҐ, відома американська ковзунка, відновивши тренування у Портленді, сказала журналістам, що має намір виступити на чемпіонатах світу в японському місті Чіба, які мають відбутися 22-го березня. Т. Гардінґ — це ковзунка, яку останніми тижнями переслідують небажані події, почавши від підозріння у змові нападу на іншу американську ковзунку, Ненсі Керріґан, пірвану шнурівку на олімпійському виступі в Норвеґії до побиття у портлендському парку. День перед світовими чемпіонатами, 21-го березня, Велике жюрі суду у Портленді вирішить, чи була Т. Гардінґ винною в замахові на Н. Керріґан.

У ЧЕТВЕР, 3-ГО березня, губернатор Ню Джерзі Крістін Тодд-Вітман зробила перший крок до здійснення її передвиборчої обіцянки — зменшення стейтового податку. Того дня стейтова асамблея проголосувала схвалення представленого губернатором пляну зменшити ретроактивно до 1-го січня прибуткові податки на 5 відсотків. Пересічний платник податку в Ню Джерзі заощадить 82 дол. річно. К. Тодд-Вітман виграла вибори у великій мірі тому, що приобіцяла виборцям впродовж наступних трьох років зменшити податок на 30 відсотків.

У СЕРЕДУ, 2-ГО БЕРЕЗНЯ, сенатор Баб Пеквуд втратив останню надію, щоб охоронити свої особисті щоденники від Сенатської комісії в справах етики після того, як судця Верховного Суду ЗСА Вілліям Ренквіст відкинув його прохання у таємниці затримати ці щоденники поки суд не вирішить їх долі. Б. Пеквуд, сенатор-республіканець з Ореґону, оскаржений двома десятками жінок у непристойній поведінці та запідозрілий у фінансових махінаціях і саме тому є під розслідуванням сенатської комісії.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наслідки масакри в Ізраїлі

Масакра палестинців у мошеї в місті Гeброн в Ізраїлі, яку 25-го лютого ц. р. перевів 36-літній жидівський військовий лікар Барух Ґолдстейн, була надто жорстоким, несподіваним, з людського, етичного і політичного погляду безглуздим актом, щоб вона могла стати коротким безслідним епізодом, який швидко йде в непам'ять. Як ми вже повідомляли, президент Клінтон негайно гостро нататрував той акт і запросив ізраїльського прем'єра Їцака Рабіна та голову Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясіра Арафата до Вашінґтону для продовжування переговорів про замирення. Ще й досі на овиді немає ніякого знаку, що запрошені жидівський і арабський достойники поїдуть до Вашінґтону. Навпаки, Йорданія, Сирія і Ливан відмовилися від дальшої участи у мирових переговорах з Ізраїлем.

Гостре слідство, що його перевели ізраїльські військові і цивільні власті, ствердило, що Ґолдстейн не був виконавцем змови, а діяв на власну руку. Відтворили його поведінку в останніх кількох тижнях, з ким стрічався, що говорив. Фахівці ствердили, що вся стрілянина Ґолдстейна, у висліді якої було сорок кілька вбитих і понад сто ранених тривала 60 секунд і приблизно стільки само тривав напад кількох палестинців на Ґолдстейна, розззброєння його і вбивство. Як довго і в яких розмірах триватимуть наслідки тієї події — один Господь знає.

Щоб хоч трохи втихомирити розбурхані пристрасті в арабському світі — прем'єр Їцак Рабін звільнив з в'язниці яких тисячу палестинців і погодився на роззброєння жидівських поселенців на Правобережжі Йордану та у смузі Ґази. Це розлютило жидівське суспільство, особливо самих отих поселенців, що їх Рабін нібито „видає на смерть" арабам. Ясір Арафат зажадав, щоб забрати геть з окупованих арабських земель, яким тепер признається автономію, усіх жидівських поселенців. Рабін змісця відкинув таку концепцію, як і відкинув пропозицію Арафата, щоб життя і майно палестинців на Правобережжі Йордану забезпечувало міжнародне військо Об'єднаних Націй, — Рабін заявив, що ніяке чужинецьке військо не може стояти на землі Ізраїля і, щонайвище, погодився на приїзд до Ізраїля неузброєних обсерваторів Об'єднаних Націй. Зібралася Рада Безпеки ОН, але покищо нічого не вирішила, очікуючи висліду згаданих арабсько-жидівських розмов у Тунісі.

На телевізійному екрані передавали інтерв'ю представника каналу Сі-Бі-Ес з теперішнім головою організації жидівських екстремістів в Америці, що її заснував був Меір Кагане: три роки тому його вбив один араб у Ню Йорку, — вбивника лава лава присяжних звільнила. Теперішній молодий лідер жидівських екстремістів казав, що тепер на терені Америки вишколюється жидівських добровільців, яких перевезуть до Ізраїля, щоб вони взяли участь у повстанні проти режиму Рабіна. Громадянська війна в Ізраїлі неминуча, і мир та безпека Ізраїля настануть тільки тоді, як виженуть з Ізраїля всіх палестинців...

Це було цілком непритомне говорення людини-фанатика, несвідомого ваги своїх слів. Та фанатизм не рахується з дійсними фактами. Ізраїль менший від стейту Ню Джерзі, включаючи окуповані арабські землі, його населення не сягає до 5-ти мільйона душ, включно з палестинцями. Арабська Ліґа, яка нараховує 12 держав, тепер не та, якою була в рр. 1976—78 за останньої ізраїльсько-арабської війни. Арабські держави тепер сильні і провокувати нову війну з ними — самогубний акт. До того не дійде.

Кілька днів тому в Ню Йорку — у реакції на масакру в Геброні — ливанець Рашад Баз, йорданець Ґлаї Мохаммед та йорданець Бассам Реяті, правдоподібно, були учасниками нападу на жидівських студентів — гасидів, двох з яких важко поранено. За останніми повідомленнями — один із ранених помер.

Х. В-Ф.

МАЙБУТНІСТЬ ВИМАГАЄ

Нещодавно на сторінках щоденника „Ню Йорк Таймс" надруковано обширну статтю про стан американського шкільництва. У статті подано всякі статистичні дані про те, скільки уваги приділяють ЗСА справам шкільництва у порівнянні з іншими країнами світу. Крім того підраховано в статті також успіхи американських середньошкільників з окремих предметів, як теж і скільки гроша, яка країна видає річно на одного учня. Читаючи згадану статтю, прийшло мені на думку наше українське шкільництво в ЗСА. Тут відразу хочу підкреслити, що згадана стаття не спрямувала мене на шлях порівняння нашого українського шкільництва в ЗСА із шкільною системою будь-якої країни, бо це було б цілковитим абсурдом. Одначе, саме завдяки тій статті прийшло мені на думку пригадати нашій громаді і читачам, у якому стані знаходиться українське шкільництво в ЗСА.

Незважаючи на те, що десятки існуючих у ЗСА українських громадських організацій підписуються під такими милозвучними кличами як „лицем до молоді", „молодь наша майбутність" чи „молодь наша зміна", то в загальному поза кличами дуже мала кількість з них насправді цікавиться молоддю, зокрема молоддю зорганізованою у системі українського шкільництва ЗСА.

Сьогодні у ЗСА існує 25 шкіл українознавства, які діють у системі Шкільної Ради та шість шкіл при українській православній церкві. У цих школах навчається 2,159 учнів під керівництвом 283 вчителів і 12 катехитів. А наша громадськість з не абиякою гордістю повсякчасно твердить, що в ЗСА є 1.5 млн. українців, коли будучи щедрими на різні відрахунки — незамужних, бездітних і т. д., то чи не надто мала кількість дітвори знаходиться у школах українознавства? Варто б нашим організаціям застановитись над цим небезпечним явищем для нашого майбутнього. Може найлегше це було б зробити, коли б наші громадські провідники задумалися над тим, скільки уваги кожного року їхня організація приділяє українському шкільництву в ЗСА або чи виділили школам українознавства із своїх бюджетів бодай по одному долярові допомоги. Тоді перед очима постане ясна і дуже чітка картина.

Виринає питання, чому наша громадськість у ЗСА так мінімально цікавиться своїм рідним шкільництвом? Не треба давати, як оправдання, допомогу Україні, бо не йдеться про останніх три роки, але радше про останніх — 42 роки. Справді дивне явище. Громада, яка, на думку інших національних груп, уважається однією з найкраще зорганізованих громад на терені ЗСА, таку мінімальну кількість часу, трудів і фінансів присвячує найважливішому — дітворі. А повинно б бути зовсім навпаки, бо коли взяти під увагу, що навіть із майже неіснуючим зацікавленням громади школи українознавства від 1950 років до своїх випускників зараховують вже два тут народжені покоління. А що найважливіше — за ці роки діти навчилися не тільки читати і писати, але куди більше.

Бо коли заіснувала так довго очікувана всіми нами і вимріяна роками хвилина відновлення незалежности України, то молоді люди діяспори не посоромили доброго імени української громади. Їм непотрібно було навчатися на інтенсивних курсах, щоб розмовлятися зі своїми рідними в Україні чи з тими, що почали приїздити на відвідини сюди. Коли ж в інших випадках треба їм було засвідчити своїм знанням з історії, літератури чи культури народу, з якого вони походять, то також не пасли задніх. Те саме було і з тими, яким у професійних спілкуваннях потрібно було знання української мови у слові та письмі. Чи не грішить часами наша громадськість в ЗСА помилково важливістю пріоритетів?

Ба, щобільше, впродовж усіх років наші школи українознавства існують на власних силах, тобто утримуються на оплаті батьків дітвори, яка туди учащає. А Шкільна Рада, яка координує працю тих 25 шкіл на терені ЗСА, за малими вийнятками таких організацій як Український Народний Союз і Український Конгресовий Комітет, жодної постійної допомоги не має. Натомість завжди були і далі є дуже конкретні вимоги багатьох, що треба, щоб було так, а не інакше. А скільки ще буває вимог до тієї рідношкільної дітвори, щоб виступила на святах, ювілеях, бенкетах чи інших імпрезах. Ще треба підкреслити, що всякі багатолюдні покази, звичайно, відбуваються в суботи — а скільки ж тоді залишається для шкільних занять?

Цьому ніхто не присвячує уваги, а це ж наша майбутність і варта того, щоб їй присвятити увагу.

Розповідь про бабусю

Віка Івченко, „Бабуся Марія", ст. 44. Видана групою друзів родини Івченко.

Туди де строгим клином журавлиним
виструнчуються у рядки слова...
Як би лише не вмерла Україна
і бабуся ще була жива."

Недавно появилася четверта книжка юної поетеси Віки Івченко — „Бабуся Марія". Книжка складається з трьох частин: повість про бабусю Марію, родинні фотографії і кінчається чудовими віршами, які прикрасила рисунками сама Віка. На другій сторінці книжки поміщена фотографія авторки Віки Івченко, а тоді починається повість вірш, присвяченим бабусі Марії.

Розповідь Віки про свою бабусю Марію від її народження „найкращої і найдобрішої людини в світі". Нелегке було дитинство бабусі Марії. Ледве пережила вона страхітливий голод 1933 року, тоді коли вимерла половина бабусиного села.

Чимало горя довелось пережити бабусі і її родині, під час Другої світової війни. За німецької окупації двічі забирали бабусю Марію на примусові роботи до Німеччини, але кожного разу партизани відбивали молодь.

Після війни, хоч у совєтських умовних життя сяктак наладналось, і спливали дні насичені різними турботами. Та несподівано зносу навістило Україну велике нещастя — 1986 року сталася аварія на Чорнобильській атомній електростанції. Тоді Віка зразу захворіла від радіяції, і бабуся Марія виїхала з нею на Кавказ подалі від цього смертоносного лиха. Згодом й інші родичі привезли там своїх дітей, та залишали під опікою бабусі Марії, а самі мусили повертатись до праці.

Нелегко було бабусі доглядати стільки дітей, але вона в кожній ситуації, вміла дати собі раду. В її характері домінують дві яскраві риси, а саме почуття справедливости і великий оптимізм. Ці гарні прикмети передались і Віці, бо як вона каже: „Бабуся мене виховувала". Тепер, коли Віка перебуває в Америці на лікуванні, то дуже бажала б зустрітися з бабусею, бо „немає на світі нічого сильнішого за любов".

Книжка написана цікаво і заставляє читача до задуми. Тернистий шлях бабусі Марії і її родини, це й був шлях цілого нашого многостраждального народу. Писала її 10-літня Віка в лікарні 1991 року

„Скільки сліз і горя за спиною!
Матір Божа, зжалься наді мною,
Матір Божа, збережи мене...

Книжку „Бабуся Марія" можна замовляти пишучи на таку адресу: „Vika's Relief Fund", P. O. Box 6311 Minneapolis, Minn. 55406. Ціна книжки 5 дол. За пересилку — 1 дол.

СЛОВО ВІД СКВОР

Очі всієї діяспори звернені сьогодні на Україну — і це зрозуміле, особливо із наближенням таких значучих і вирішальних виборів у березні. Україні старається допомогти кожний, від особистих родичів чи знайомих — до верховних міжкрайових надбудов західнього світу. Кожен допомагає — в міру своїх можливостей та своєї спроможності зрозуміти потреби відродженої Батьківщини. В великій мірі ця допомога спиняється на „хлібові щоденному" — бож недостача цього зразу ж кидається в очі. Нема харчів, нема пального, нема ліків і засобів лікування. І безумовно, це одна із перших потреб: ніхто й не пробує заперечувати.

Але є потреби не менш пекучі та невідкличні, яких може не кожному дано зразу розпізнати. Це потреби культурного відродження й розвитку. Їх можуть зрозуміти й відчути лиш ті, хто сам живе українським життям до його основ, до його історичної спадщини, культури, літератури. А в першу чергу — хто розуміє, що перша потреба — це виховати нову українську людину, яка буде здібна до творчого національного життя, а з тим і до розбудови нашої державности. Бо несвідомий свого „я" народ — держави не збудує.

Одні з тих, хто має завдання дбати про це вирощення нового покоління українців — це саме Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада при СКУ. Її вік — такий же, як і самого, тоді ще СКВУ: чверть століття. Вже при самому постанні цієї нашої об'єднуючої установи була думка про виховання українців для майбутнього. Сьогодні ж, за пливом обставин, це завдання поширилося із самої, доступної тоді, діяспори, на всі простори України та куди далі на Схід, в українські поселення. Там сама думка про українське шкільництво, а навіть про різне виховання рідної мови була довгі десятиліття злочином, за який важко карали.

Беручи до уваги обставини, в яких доводилося працювати, СКВОР робила всі можливі заходи, щоб координувати працю наших українських шкіл та їх крайових надбудов у діяспорі, давати їм потрібну підмогу та в першу чергу розпрацьовувати як ідейні підстави цієї дії, так і методичні матеріяли, потрібні для їх перевиховання у життя.

З новою добою прийшли й нові завдання. Зв'язки СКВОР з усіми вже тепер доступними українськими осередками сягають сьогодні від Куритиби у Бразилії до Владивостоку над Тихим океаном. Всюди тут ди доходить бюлетень СКВОР „Відгукніться" і звідусюди приходять відгуки на нього. СКВОР, у співпраці з Українськими Працівниками Літератури для Дітей і Молоді, вислала вже і далі висилає тисячі книжок для дітей та шкільних посібників у всі ці країни, на чолі з самою Україною, очевидно. Підтримує творчі ініціятиви різних видань в Україні, курси підвищення кваліфікацій учителів, як ось при Українському Вільному Університеті в Мюнхені, чи в ЗСА на оселі Союзівка, які набирають щораз більшого значення і для України та східньої діяспори. Минулого року СКВОР зорганізувала у Львові курси професійного розвитку вчителів під проводом проф. Надії Луців із Торонто, із більше, як сотню слухачів з усієї України, а на наступне літо організує подібні курси в Одесі. Підтримує теж наукові нові ініціятиви, як ось Інститут Історичних Дослідів при Львівському університеті, чи виміну студентів і спеціялістів виховників.

Могла б виринути думка чи справді незаступима ця діяльність, коли українська держава повинна б подбати про всі ці потреби своїх громадян, як і дбає про потреби всіх своїх національних меншин. Та, на жаль, знаємо, що в сучасних обставинах Уряд України, його Міністерство Освіти та місцеві управління просто неспроможні самі охопити цих завдань через економічну кризу. А можливо й не мають вони належної концепції виховання українця-державника. Надто глибоко сягли були впливи чужих нам ідеологій, щоб могло прийти якесь чудотворне освідомлення всіх, хто відповідає в Україні за це діло. Навіть у нових, реформованих програмах зустрічаємо ще мову про виховання „інтернаціоналізму" і надто мало про вироблення національної свідомости, а зокрема про релігійне формування дитячих душ. Зате досьогодні побутують там підручники із дитирамбами „любимому Леніну", а закон про мови ледве позначується на діях адміністрації. Тому тим, хто за останні десятиліття мав змогу на волі розуміти справжню суть українського буття,

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

АВТОР ПІСНІ

Пишу під враженням ювілейного концерту в 100-ліття УНС в Карнегі Голл — відносно помилки в програмі, яку хочу поправити.

У першій частині концерту виконано пісню, яка розхвилювала судячи по оплесках, авдиторію „Як давно".

У програмі подано покійного Григорія Китастого, як автора слів і як композитора. Композитор був дійсно Г. Китастий. Натомість автором вірша-слів був Олександер Підсуха.

Дещо про автора. Олександер Підсуха родився 16-го жовтня 1918 р. на Київщині. Помер 21-го жовтня 1990 року, на 72 році життя. Осінню 1976 року О. Підсуха гостив в нас на хуторі. Відносини між офіційними гостями з України і українською діяспорою в той час були якнайгірші — тим більше, О. Підсуха в той час очолював Товариство „Україна". Підозріння зради падало на всіх, хто з ним спілкувався. З моєї хати він телефонував до Григорія Китастого — з подякою за його музику. Розмова тривала 10—15 хвилин. На прощання я подарував О. Підсусі патефонну плиту награну квартетом „Каравана", який також виконав цю пісню. Поет був видно задоволений цим і слухав цю виконання 5—6 разів в мене в хаті під час триденної візити.

1987 року під час „відлиги", О. Підсуха написав надзвичайно відважний памфлет, який видрукувала газета „Радянська Освіта". 12-го травня 1987 року під назвою „Кирильцьо" — і був в авангарді оборони української мови і традицій, в ім'я правди.

Володимир Пилишенко,
Рочестер, Н. Й.

Оксана Сновидович-Мазяр

З ЕНЕРҐІЇ СОНЦЯ

Два тижні світ напружено слідкував за подіями у норвезьких містах, де відбувалися Зимові Олімпійські Ігри.

Ця Олімпіяда для нас українців має особливе значення, оскільки вперше наші спортовці змагалися як представники незалежної української держави, а не у складі якихось безликих „збірних" як було попередньо. Це вагомий поступ. Бо хто, окрім нас дбає про честь країни, яка ще сьогодні мало кому відома (кому не дуже й залежить чи є така Україна на політичній мапі світу, а декому б і не хотілося б, щоб вона була взагалі). Власне спортові змагання на світовому рівні — добра нагода зарекомендуватися перед громадськістю щодо своїх можливостей, здібностей, працелюбства і наполегливости. Іншими словами ця участь — великий плюс для доброго імени України.

Якщо заглянути до глибин історії, то Олімпійські Ігри були започатковані в Олімпії, місті-державі стародавньої Греції року 776 до Христа. Стародавні греки провадили дуже упрощений спосіб життя: займалися скотарством і купецтвом, постійно перебуваючи в русі. Невибагливі до їжі (споживали хліб, сир, оливки і овочі). Більшість часу перебували на свіжому повітрі — це сприяло до заняття різними видами спорту. Вправність заохочувала до змагань на сильнішого, а згодом перейшло у традицію. Властиво, перші Олімпійські змагання виникли як частина фестивалю на честь головного бога Олімпу — Зевса. Це було змагання бігунів на віддалі 200 ярдів (приблизно 182 метри), що в порівнянні до сьогодення виглядає дитячою забавою.

Та змагання, які були започатковані в Олімпії припали до вподоби грекам з інших міст-держав і щокожних чотири роки вони повторювали їх 1,100 років перетворюючи на величне свято — свято молодости й краси вдосконаленого тіла.

Цікаво й те, що Олімпійські Ігри грали позитивну ролю, щодо миротворчої акції — на час цих змагань припинялися війни, які досить часто розгорялися на терені Греції.

Однак, як кожний процес, олімпійські змагання „пережили" розквіт і занепад. Загарбання Греції принесло занепад й зменшення участи й поширення значимости Ігор, які згодом обмежилися до релігійного фестивалю, а пізніше 393 року навіть цілком їх було потрібно заборонені.

Кажуть, що „нове — це добре забуте старе". Отож рівно 100 років тому, а саме в 1894 році французові, Баронові П'єрові де Кубертенові спало на думку відродити цю прекрасну древню традицію під символом миру і товариськости поміж народами світу.

Ця ідея стала дійсністю року 1896 в так званих новітніх Олімпійських Іграх, які були засновані на засадах стародавніх греків й відбулися в Атенах, столиці країни, яка започаткувала їх в стародавні часи. Згідно з традицією участь в Олімпіяді брали тільки чоловіки.

Змагання серед жінок було проведено чотири роки пізніше в 1900 році.

Набуваючи ширшої популярности, Олімпіяди доповнювалися новими видами спорту, які часами й не були відомими в Греції. Таким чином насьогодні в спортовому світі існують літні та зимові Олімпійські Ігри, які відбувалися саме тепер — у лютому. Перші змагання з зимових видів спорту були проведені 70 літ тому — в 1924 році.

З яких тільки видів спорту не змагаються спортовці — біг, стрибки, плавання, гімнастика, футбол, гірські лещата, фігурне ковзання (парами й поодиноке), біг на ковзанах, змагання гокейових дружин, бобслей і т. д. Приблизно їх 20 всіх разом спортивного розмаїття. Що найменше 8,000 представників зі 140 країн світу. І в кожній ділянці бачимо кращих з кращих, результати яких часами різняться на десяті або й соті частини оцінки чи секунди.

До кожної Олімпіяди як господарі (місце, де відбуваються ігри) так і гості готуються довго і старанно, щоб приємність і добра пам'ять залишилася на довгі роки. Щоб властиво збувалися мрія їх засновника — П'єра де Кубертена — аби люди краще розуміли одні одних, а змагання були кроком до співдружности народів.

Отож впродовж 100 літ в проміжку чотирьох років відбувається спортове свято — Олімпійські Ігри. Розпочинаються величне — парадою спортовців під барвистими прапорами країн, репрезентантами яких вони є. Музика, танці, урочиста парада — справді народжують почуття свята в душі від споглядання.

Чотири тижні перед відкриттям Олімпіяди у спеціяльному ритуалі запалюють грецькі жреці в Олімпії смолоскип від сонячної енергії — символу чистоти й справжньої природної сили. Смолоскип несуть бігуни, передаючи з рук в руки аж так до стадіону, де останній з бігунів запалює олімпійський вогонь. Чи це не величне й прекрасно? Мабуть, нема людини, яка б залишилася байдужою до цього спектаклю!

Шкода, що дехто розглядає ці ігри під досить своєрідним кутом зору — як суперництво поміж країнами, а кількість завойованих золотих медалів вказує на „вищість" чи „кращість" країни, яка їх здобула.

Очевидно, кожен, хто бере участь у змаганнях мріє про здобуття олімпійських вершин, а щире золото — заслужена нагорода за довготривалу і наполегливу працю змагуна. Але хай будуть суперниками, не ворогами.

Олімпіяда 1980 року, яка відбулася в Москві, увійшла в історію світового спорту в досить непоказному світлі. Американські спортовці не прибули на змагання на знак протесту проти вторгнення Совєтського Союзу до Афганістану. Згодом не пустив тодішній совєтський уряд свою збірну на літні ігри до ЗСА з подібних „мотивів". Але це все вже історія. Чи пак, її лекція.

А ми повернемося до теперішньої зимової Олімпіяди в Ліллегаммері, де на критому льодовому майданчику, збудованому у формі на зразок старовинного

(Закінчення на стор. 3)

У СПРАВІ АЛЬМАНАХУ УНС'94

Редакція і адміністрація „Свободи" повідомляють, що фірма, яка друкувала Альманах УНС на 1994 рік, помилково вислала деяку частину накладу на пошту без адрес. Пошта повернула ці книжки адміністраці „Свободи". Тому проситься тих читачів, які не отримали Альманаху '94, а хотіли б його мати, написати або зателефонувати до адміністрації „Свободи", 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. **07302, tel.: (201) 434-0237.**

Слово...

(Закінчення зі стор. 2)

праці там залишається досить.

Але ж ці всі заходи, вимагають відповідних фондів. І, на жаль, положення таке, що не може їх дати сьогодні СКУ, бо саму важкому фінансовому положенні. Єдине можливе джерело — це зрозуміння наших діяспорних громадян. Отих яким дорогі не лиш особисті друзі в Україні, але й усе її майбутнє, вільне від ворожого, фізичного й ідеологічного терору. Бог милував — наша західня діяспора таки невбога сьогодні. Чого часто недостає то не фондів, а свідомости, як їх найкраще використати. І тут саме звернення й прохання СКВОР — про щедрі датки на велику й невідкличну справу. І вдяка та добра слава тим, хто цього заклику послухає!

Датки можна пересилати на адресу СКУ: Ukrainian World Congress, 2218 A Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1M8, з виразною дописковою: „На СКВОР".

СОУК Менор коледжу влаштовує виставку писанок

Експо писанок, щорічна імпреза традиційного мистецтва писання писанок, відбудеться в суботу, 13-го березня ц.р. від год. 12-ої полудня до 5-ої по полудні в Менор Джуніор коледжі в Дженкінтавні, Па. Експо, спонзороване Студійним Осередком Української Культури (СОУК), включатиме показ писання писанок, продаж писанок, розмальовані великодні яйця з інших країн, продаж великоднього печива, закуски, напої та традиційні українські страви.

Вступ на Експо писанок 2 дол. для дорослих, 50 центів для дітей. За інформаціями слід телефонувати на число (215) 885-2360.

Традиція, що не вмирає

Вже понад сорок років в останню неділю перед Великим Постом відбувається в Ню Йорку новацька костюмова забава для пластової і непластової молоді, яку так дбайливо кожного року підготовляють пластові новацькі виховники. І чи не можна тут говорити з повним переконанням про традицію, яка не вмирає, незалежно від зміни поколінь, зміни обставин і нові події, що займають увагу та енергію української спільноти Ню Йорку і околиці?

Хто з нечисленних ще постійних учасників тих продуманих та добре підготованих імпрез мав щастя побувати на них від початків до сьогодні, зі зворушенням приглядається до колишніх малих акторів коротеньких п'єс, що завжди розпочинають забаву, і сьогоднішніх матерів і батьків, як вони приводять вже своїх дітей на новацькі забави.

Здається, і для них тепер кожна з цих імпрез є подвійним пережиттям — і спогадом їхнього щасливого дитячого віку, і зворушенням з приводу участи їхніх дітей.

Звичайно костюмівки для пластового новацтва і українських дітей новацького віку були переповнені дітворою та їхніми батьками, бабунями, дідусями, що приходили, щоб втішатися картиною дітей у прегарних, з любов'ю виготовлених костюмах та слухати виведену програму.

Але в останніх роках якось кількість учасників таких імпрез зменшилася. Можливо, що тепер в Ню Йорку живе менше українських родин з дітьми новацького віку, можливо, що теперішні економічні умови, які вимагають часто заробіткової праці обох батьків не сприяють спроможностям посвятитися більше дітям, а може просто зацікавлення політичними подіями і молодою українською державою викликує байдужість до щоденного життя і до призадуми над тим, що корисне дітям, із прицілом на майбутнє. Саме про це майбутнє нашої дітвори, що народилася тут, у ЗСА, треба, однак, думати більше і давати їй усі можливості перебувати в українському середовищі, якщо хочемо надіятися, що колись це покоління ще залишиться вірним українській справі та землі своїх дідів і батьків.

І тут ідеться не лише про науку української мови, про участь в українській школі, церкві чи молодечій організації. Треба також думати батькам про те, що дитина потребує забави, відпруження, радости в оточенні своїх однолітків-українців. Дитина потребує згадувати щось, що дає їй вдоволення, що викликає усміх на її личку, дає приємне пережування, а не лише вимагає науки, поваги і менших або більших пересторог.

Таким переживанням може бути добре зорганізована, підготовлена виховно і змістовно дитяча забава.

Досить запитати сьогоднішніх батьків дітей новацького віку — як пам'ятають вони усі ці щорічні костюмівки, як вичислять вам цікаві моменти, гарні строї, які часто досі „кружляють" поміж учасниками сьогоднішніх забав, як розповідають про колишні казки і пригоди із їхнім виведенням.

Може тим разом вони прийдуть усі, без винятку знову і будуть разом з дітворою співучасниками чергової із традиційних костюмових новацьких забав?

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Згідно з прогнозами політичних коментаторів, прем'єр-міністром України може стати теперішній міністер економіки Роман Шпек. В урядових колах пов'язують ці прогнози з успіхом переговорів української делагації у Вашінгтоні при кінці січня.

ВІННИЦЯ. — Тут 1-го березня біля входу до Парку культури близько 80 студентів з арабських країн провели несанкціоноване віче, присвячене трагічним подіям у Геброні 25-го лютого.

З енерґії сонця

(Закінчення зі стор. 2)

вікінґського корабля відбувалися захоплюючі спортові баталії поміж сильнішими з фігурного ковзання. Власне з того виду спорту, в якому українські спортовці мають дійсну можливість здобувати найвищу нагороду — золоту медалю.

Незалежно чи змагаються парами чи в окремому ковзанні — у всіх чудесна техніка, вдало вибрані одяг, музика. Кольосальна праця.

І наскільки приємно, що увесь цей час з уст не сходили імена наших спортових зірок Віктора Петренка та Оксани Баюл — це лебедине пір'ячко — така вона тендітна й чарівна. Щодо Оксани, то це справді наше українське диво. Переборюючи всі труднощі, перешкоди, які життя попросто „щедро" підносить їй на кожному кроці, вона залишається мужньою, сильною і непереможною. Інцидент напередодні вирішального змагання міг все круто змінити далеко не в її користь. Але забувши про дошкульний біль в спині і нозі, вона танцювала так, що заля не переставала оплескувати, захоплена майстерністю, вигадливістю української фігуристки. Як зазначив коментатор Скатт Гемилтон, колишній олімпійський чемпіон і експерт з фігурного ковзання: „Такої як Оксана я ще не бачив". А їй тільки 16!

Нелегко боротися серед кращих з кращих світового рівня, але затиснімо кулачки на їх успіх й щиро бажаймо їм перемоги усюди і завжди. Бо, як би там не було, нехай перемога буде за достойним з достойніших. За тим, хто таки справді її вартий у всіх відношеннях.

Низький уклін й Божої ласки усім нашим спортовцям, тренерам, зокрема Галині Змієвській, яка плекає олімпійські зірки, лікарям, організаторам, імен яких ми часто й не знаємо, але праця яких забезпечує успіх тим, кому за честь виступати під прапором України.

Окремим староукраїнським спасибі усім жертводавцям, датки яких уможливили участь спортовців України у цій Олімпіяді.

Конґрес українців Холмщини і Підляшшя

У другій половині вересня (конкретна дата буде подана згодом) 1994 року у Львові відбудеться Світовий конгрес українців Холмщини та Підляшшя.

У програмі конгресу передбачаються: наукова частина, зустріч колишніх учнів холмських шкіл, спогади, концерт, знайомство із Львовом, поїздка до Холму.

В науковій частині конгресу розглядатимуться такі питання з життя українців Холмщини та Підляшшя у XX столітті: шкільництво і освіта, релігія і культура, польсько-українські стосунки, національне відродження, переселення в Україну та операція „Вісла".

Просимо висловити свою настанову до проведення конгресу, а при бажанні взяти участь в його науковій частині, подати коротку анотацію свого реферату. Дуже важливо зібрати фотографії, відеофільми та інші документальні свідчення про наш край. Будемо вдячні, якщо ви, чи ваші знайомі, зможете надати фінансову підтримку для проведення конгресу.

Про свою згоду на участь у конґресі та з інших питань, пов'язаних з його проведенням, просимо звертатися на адреси: Україна — 290011, м. Львів, вул. В. Кубійовича, 19 кв. 7. Йосипові Романюкові.

Україна — 263001 м. Луцьк, вул. Макарова, 3, кв. 1. Вікторові Ревусі.

Польща — Pawel Kreminski, 80147 Gdansk ul. Wyczolkowskiego, 28, m. 1. Poland.

Канада — Halyna Mychalchuk, 565 Evered Ave., Ottawa Ont. K1Z5L1, Canada.

Організаційний комітет

В глибокому смутку повідомляємо друзів і знайомих, що 2-го березня 1994 року упокоївся в Бозі мій найдорожчий БАТЬКО

бл.п.

ВОЛОДИМИР В. СЛАВЯТИНСЬКИЙ

ПАРАСТАС в неділю 6-го березня 1994 р. в 7-ій год. вечора в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. Філядельфія, Па.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ в понеділок 7-го березня 1994 р. в 10-ій год. ранку, в церкві св. Архистратига Михаїла 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa.

Тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. Марії.

В глибокому смутку:
син — МАРІЯН

В глибокому смутку повідомляємо, що 2-го березня 1994 р. упокоївся в Бозі наш найдорожчий ЧОЛОВІК І БАТЬКО

бл. п.

ГРИГОРІЙ ДАЦЬКІВ

ПАРАСТАС в понеділок, 7-го березня 1994 р. в 7-ій год. вечора в похоронному заведенні Насевичів при Франклін і Бравн вул.

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ у вівторок, 7-го березня 1994 р. в катедрі Непорочного Зачаття.

Тлінні останки спочинуть на цвинтарі св. Марії.

Горем прибиті:
дружина — АННА
син — ІГОР ФІЛЕК з дружиною ДЖОЕН
сестра — АННА ДАЦЬКІВ з родиною в Україні
братова — ЄВА ЛИПИК з родиною в Україні

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
20-го БЕРЕЗНЯ, 1994 р.

Лорейн, Огайо. В залі будинку Укр. Народного Дому, о год. 3-ій по пол. відбудуться річні загальні збори, двох об'єднаних Відділів, 233-го й 50-го разом. Проситься всіх членів, обох Відділів, прибути разом з родинами. Якщо, на означений час, на збори не прибуде вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться 15 хвилин пізніше при будь-якій кількості членів. Після зборів відбудеться гутірка з перекускою. — Степан Ганчарик — голова, Мирослав Сілецький — секретар.

Діти Йонкерсу для дітей України

Театральний гурток осередку СУМ в Йонкерсі

Котра дитина не любить показувати штуки? А скільки у цих штуках схованого таланту! Та коли ми дамо нагоду дитині виступити на сцені, тоді він виявляється. Тоді тішаться не тільки батьки артистичних діточок, але також всі глядачі.

При організації СУМА в Осередку Йонкерс дуже багато молоді. Поза вже існуючими численними зайняттями, цього року при осередку створилася молодеча театральна група. В групі налічується тепер 34 дітей від 6 до 12 років. Коли наші юнаки й юначки довідалися, що в плянах є постава п'єси на три дії п.з. „Козацькі сини" Володимира Мацьківа, кожний охоче почав вибирати собі ролю. До п'єси будуть також включені інші самодіяльні гуртки — співу, танцю й бандури.

Члени Управи і батьки працюють над тим, щоб наша молодь не затратила свою культуру й мову. Ця театральна група дасть нашим дітям нагоду удосконалювати свою мову й працювати разом, прямуючи до спільної мети.

Дальша ціль осередку є, щоб весь прихід з виступів подарувати на потрібну медичну допомогу дітям Чорнобиля.

У Львові від 1990 року існує Обласна Дитяча Лікарня при вулиці Дністровській. Ця лікарня спеціялізується на хворобах, пов'язаних з трагічною катастрофою Чорнобиля. Туди діти приїжджають лікуватися на різні недуги. Лікарня має 180 ліжок та працює там 75 лікарів, а всіх працівників є приблизно 480. Директором лікарні є д-р Олександер Миндюк. Ввесь прихід з виступу призначений цій лікарні на медичні інструменти й медицини.

Наша театральна група, маючи на меті допомогу дітям Чорнобиля, вибрала дату 24-го квітня 1994 року, Квітну Неділю, для свого виступу. Маємо надзвичайно велику надію, що наша громада Йонкерсу й околиць відгукнеться у цей день та підтримає наших дітей-артистів і водночас допоможе хворим дітям в Україні.

Оля Шкафаровська-Рудик

Наполегливість — запорука успіху

Продовжуючи традиції попередніх літ, так і цього року, напередодні великого посту, сестрицтво парафії Успення Пресвятої Богородиці в місті Омага, Небраска, дня 1-го лютого відсвяткували Запусти вдалою імпрезою.

Діяльне товариство сестриць під умілим керівництвом його голови, енергійної і невтомної Дарки Ґошуляк-Блазавскас, заснували Святковий комітет, до якого ввійшли не тільки членкині сестрицтва, але також парафіяни, завжди охочі до громадської праці. Членами комітету були: Марія Чехут-Шелевич, Стефанія Клінг, Нуся Столярська та Галина Середницька (котра нещодавно прибула з України), і Василь Назарук, Володимир Столярський, Орест Лехновський, Юрій і Річард Блазавскас і Тарас Середницький.

Комітет зараз взявся до своїх завдань, намітив розвагову програму, яка відповідалаб часові і місцевій публіці: гумористичні та дотепні скетчі. За мотив і ісценізацій вибрано — тяжке життя молодих монахинь-новіціяток.

При цій нагоді належиться згадати, що українська громада в Омазі не є численною, як це було колись. Колись це місто було магнетом для наших новоприбулих емігрантів з Европи, які не можили знайти праці в метрополіях Ню Йорку чи Філядельфії і приїжджали сюди, де їх радо приймали до праці до різних індустрій, а найбільше в м'ясарнях. З підростанням молодшої генерації тут поставали різні товариства включно з Театральним гуртком. На жаль, ці часи вже проминули. Молодь роз'їхалася по всіх закутках країни, а велике число старшої генерації щорічно зменшується, відходять у засвіти. Щоб якось рятувати ситуацію і оживлювати українську громаду, Сестрицтво парафії у співпраці з Українсько-Американським Товариством організують приїзд до Омага професійних груп і таким чином стараються вдержати духовий зв'язок з нашою культурою. Часто до участи у таких святкованях запрошують литовців, які також мають свої проблеми, і радо беруть участь у різних імпрезах. Така співпраця існує там вже від довшого часу.

На Запусти прийшло велике число литовців і разом з нашими парафіянами вщерть заповнили парафіяльну залю. Розвагова програма всім дуже подобалася і публіка часто нагороджувала виконавців довгими оплесками.

По закінченню смачної вечері і розвагової програми, музикознавець наставляв плити популярних танців, і учасники кинулися до танців. Коротко перед танцями на залі з'явився парох о. Роман Козак у вишиваній сорочці, щоб своєю присутністю підтримати свою громаду. Пізною ніччю роз'їжджалися задоволені учасники Запустів по своїх домах.

Д-р Петро Моцюк

Катедра Гуцуляків — унікальна

Катедра української культури та етнографії ім. Гуцуляків при Альбертійському університеті відіграє важливу ролю на всесвітній арені україністики. Президент університету Пол Давенпорт зазначив, що україністика в Едмонтоні особливо сильна. Являючись частиною Відділу славістики та східньоевропейських студій, Катедра Гуцуляків є єдиною повною програмою українського фольклору поза межами Східньої Европи.

Заснування Катедри ім. Гуцуляків стало можливим завдяки поважному дарові Ераста та Лідії Гуцуляків з Торонто. На знак подяки за їх дар, ця програма носить їх ім'я. Василь та Анна Куриліви також подарували велику суму, завдяки якій створилась Фундація стипендії ім. Івана Франка для найкращих студентів. Оскільки уряд Альберти потроїв в той час пожертви на програми у вищих навчальних закладах, ці гроші зросли втричі. Катедра Гуцуляків офіційно відкрилася в 1989 році. На сьогоднішній день загальна вартість пожертв на програму української етнографії разом досягнула 2,100,000 дол.

Важливість етнографії ще раз була підкреслена на 25-ій Сесії ЮНЕСКО, що відбулася в 1989 році в Парижі. На цій сесії було прийнято спеціяльну резолюцію, в якій було відзначено, що фолкльор необхідно збирати, зберігати, захищати, публікувати та розвивати як найбільший національний скарб народу. Такого роду наукові дослідження дуже важливі в Україні, але вони, як частина українських студій не отримують належної уваги в Північній Америці.

Саме цим і пояснюється важливість праці Катедри ім. Гуцуляків. Крім збирання, зберігання, наукового опрацювання та публікації фольклорного матеріялу, Катедра ефективно може подавати організаційну та фінансову підтримку різним дослідженням з етнографії в Україні, або будь-де. Завдяки проєктам Катедри, західні вчені мають кращий доступ до етнографічних багатств, зібраних українськими вченими. З іншої сторони, вчені в Україні мають кращу можливість ознайомлення з західніми теоріями і методами. Окремим питанням є вивчення української культури Канади, що вже існує понад 100 років.

Сила Катедри ім. Гуцуляків полягає на видавничій діяльності, її аспірантській програмі та тісних контактах з Україною. Так, наприклад, недавно д-р Богдан Медвідський підписав першу угоду між Катедрою та Інститутом Мистецтвознавства Фольклору та Етнології ім. М. Рильського у Києві. Ця угода стосується домовлення про співпрацю в ділянці підготови до друку і публікації наукових праць та обміну спеціяльною літературою і науковцями. Сьогодні вже діють угоди з п'ятьма установами та особами.

Сьогоднішня Катедра Гуцуляків — це центр навчання студентів з цілої Канади, ЗСА та України. Д-р Медвідський та д-р Андрій Нагачевський разом з аспірантами програми українського фолкльору беруть участь у різних важливих українських та канадських проєктах, намагаючись зробити свій внесок в цю царину науки.

Н.Н.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИХАЙЛО ГРИВНЯК член УНС Відд. 29-го Т-ва „Преображення" в Нантікак, Па. помер 15-го жовтня 1993 року на 74-му році життя. Нар. 9-го травня 1919 року в Гановер-Нантікак, Па. Членом УНС став 1927 року. Залишив у смутку три сестри: Анну Кадске, Целіну Ромінскі і Мері Буннетскі та брата Данила Гривнюка. Похорон відбувся 18-го жовтня 1993 року на цвинтарі Святого Преображення в Нантікак, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга А. Маліщак, секр.

ІВАН ПАРАЩУК член УНС Відд. 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. помер 19-го жовтня 1993 року на 83-му році життя. Нар. 11-го січня 1910 року в Джерзі Ситі, Н.Дж. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Катерину Бішук і сина Андрія і двоє внуків — Івана і Данила Бішук. Похорон відбувся 23-го жовтня 1993 року на цвинтарі Pine Bush в Кергонксоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

СТЕФАН СЕМЕРАК член УНС Відд. 102-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо помер 22-го травня 1993 року на 77 році життя. Нар. 20-го серпня 1916 року в селі Поруби, пов. Яворів, Україна. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ярослава, доньку Оксану Шепівдич і внуків: Валю, Миколу і Стефанію; кузина в Англії і кузинку в Україні. Похорон відбувся 24-го травня 1993 року на цвинтарі свв. Апостолів Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Никола Бобечко, секр.

ЛЕОНТІЯ БОДНАРУК член УНС Відд. 472-го Т-ва „Пласт" в Чикаґо, Ілл. померла 6-го жовтня 1993 року на 82-му році життя. Нар. 1912 року в Україні. Членом УНС стала 1976 року. Залишила у смутку сина Богдана з дружиною Вірою, невістку Марію; внуків — Христю з мужем, Борисом і Яру. Похорон відбувся 9-го жовтня 1993 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія Кочій, секр.